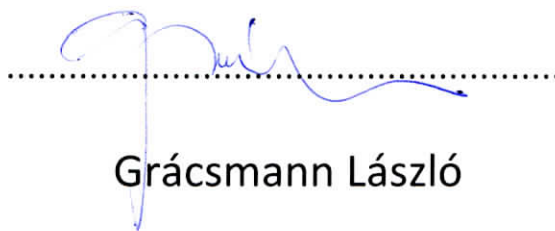

JAVASLAT

A „söprik a pápai utcát” című nóta, települési értéktárba történő felvételéhez.

Készítette:

Grácsmann László

Pápa, 2015. szeptember 6.

I. A javaslattévő adatai

1. A javaslatot benyújtó személy neve:

Név: Grácsmann László

Levelezési címe: 8500 Pápa, Árok u. 22.

Telefonszáma: 06/30/392-8655

E-mail cím: gracsmann.laszlo47@gmail.com

II. A nemzeti érték adatai

1. A nemzeti érték megnevezése

A „söprik a pápai utcát” című nóta

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

Kulturális örökség

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Pápa /Magyarország/

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét

kezdeményezik.

Települési

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása.

Kevés olyan népszerű, helyhez kötődő dal van az országban, mint az, amelyik Pápáról szól. Nincsen hazánknak olyan zuga, ahol ne ismernék. Érthető, hogy a nóta keletkezése sokakat foglalkoztatott. Mondák, történetek születtek ennek nyomán. Közülük egyet, Dr. Kőrös Endre a pápai Református Nőnevelő Intézet igazgatója – a kiváló író költő és műfordító – is megörökített verses formában. A nóta születésének a története, ennek a versnek az alapján készült. Egy pápai, 16 éves barna lány beleszeretett a császári gyalogezred hadnagyába, Sebestyén Györgybe. Forgács Erzsike a szabadságharc idején már nagyon várta szerelmét, hogy Pápára érkezzen. Erre az alkalomra hímezett a részére egy kendőt, azonban a nagynénje nem nézte jó szemmel a fiatalok szerelmét, így a kendőt nem adta át neki. Reggelre azonban a kendő eltűnt, így Erzsike a gyalogezred után indult nagynénje tiltása ellenére. A módfelett erkölcsös pápaiak ezért a lányt erkölcstelenség miatt bíróság elé vitték. Amikor azonban a bíró megtudta, hogy a fiatalok szeretik egymást, soha többé nem vádolták erkölcstelenséggel, így a bíró nem szabott ki semmilyen büntetést sem.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett.

Fiatalok, idősek körében egyaránt ismert és népszerű az egész országban ez a nóta. Laktanyákban meneteléskor, vendéglőkben poharazgatás közben, családi baráti összejöveteleken szinte minden alkalommal felcsendülnek a nóta dallamai. Népszerűségére mi sem jellemzőbb, hogy ezt a nótát már nem csak katonadalként ismerjük, de feldolgozták már cigány és népi zenekarok is. A fiatalok körében az utóbbi időben még népszerűbb lett, hiszen megjelent a nóta rock változata is. Miután nekünk, pápaiaknak az érintettség miatt még jobban a szívünkhöz nőtt, ezért javaslom a helyi értéktárba történő felvételét.

7. A nemzeti értékekkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája.

Dr. Kőrösi Endre verse. /Napló 1989. április 24. –i száma/

Korzó: Söpri a pápai utcát. /Napló 2009. május 7.-i száma

Söpri a pápai utcát. Kotta fénymásolat

Saját készítésű letöltés a Youtub-ról. Söpri a pápai utcát című nota 3 változatban.

III. Mellékletek

1. 1. db CD

2. Ajánlás

„Söprik a pápai utcát” kezdetű új stílusú magyar népdal ajánlása helyi értéktárba.

A „Söprik a pápai utcát” kezdetű, népies mődalból folklorizálódott új stílusú népdal a szabadságharc ideje alatt született, vált népszerűvé, mint megannyi sok katonadal. A *Magyarország nagy vitézség* című könyv megjelenését követően ezt a tényt Bereczky János /az MTA Zenetudományi Intézet népzene kutatója/ egyik tanulmánya is megerősítette. A szabadságharcban részt vett honvédek és más szemtanúk visszaemlékezéseiben egybehangzóan állítják, hogy ez a dal Damjanich tábornok kedvenc dala volt. A dal születésére is akad szemtanú: Somogyvári Gyula a pápai nemzetőrök bevonulásakor énekelt dal keletkezéséről írja le. Leírása arra vall, hogy az egy hétig gyülekező nemzetőrök mindegyike megtanulta, s mire útnak indultak, már mindannyian fújták. A dal megtalálható a Pápai Helytörténeti Múzeumban, Pápa város történetéhez szorosan kapcsolódik.

Azóta is városunkban nagyon sok ünnepségen előadják a dalt, vagy énekkarok, vagy zenekarok. Tavaly például a Pápai Nyugdíjas Egyesület énekkara bakonyi, és Pápa környéki dalokkal tisztelt meg a 800 éves Pápaváros előtt. A dalos találkozón, három vidéki és két pápai csoport műsorát hallhatta a közönség.

A pápai Nyugdíjas Egyesület énekkara a Honvéd Bajtársi klub Vidám Nagyik Kórusa, az Ugodi Hangok Dalkör, a Magyargencsi Dalkör, és a Nyárádi Dalárda énekesei, jól ismert népdalokkal, katonanótákkal, és örökzöld slágerekkel zengték be a jubiláló barokk főteret, zárásként, az összes kórus közösen énekelte el, a hallgató-ünneplő közönséggel együtt a város híres katonanótáját: „Söprik a pápai utcát”. A mi kórusunk, Pápa Város Bárdos Lajos Vegyeskara is már többször előadta ezt a dalt.

Ezt a népdalt már gyermekkorom óta ismerem, otthon is többször hallottam szüleimtől, nagyszüleimtől. Később a katonaságnál menetgyakorlatok közben sokszor énekeltük. Amikor már zenével is foglalkoztam, és zenekarban is játszottam, sokszor tűztük műsorra, illetve a vendégek is gyakran kérték, hogy játsszuk el. Szívesen tettünk eleget a kéréseknek, mert ilyenkor mindig jó hangulat alakult ki. Ütemes, ritmusos dallama, valamint a könnyen énekelhető refrénsorok miatt nagyon sokan kedvelik, így méltán volt népszerű, és ma is az országszerte.

Mint zenetanárnak, karnagynak és pápainak, nekem különösen is fontos, de a pápai énekesek számára is, hogy felvegyék ezt a dalt a helyi értéktárba. Szívemből ajánlom.

Pápa, 2015. szeptember 6.

Fehér Ferenc

zenetanár, karnagy

Pápa Város Bárdos Lajos Vegyeskara